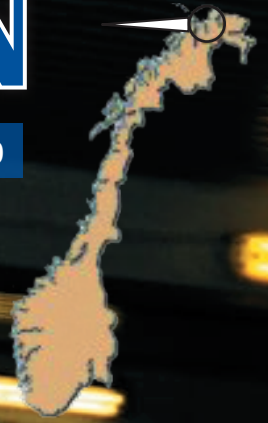

PÅ NORSKTOPPEN

Informasjonsmagasin for Lebesby Kommune • Årgang 6 - Nr. 1 - 2009

På norsktoppen

I årets første nummer har vi satt fokus på trim og velvære. Idretten har nemlig spart trykdevesenet for betydelige midler opp gjennom årene – og er derfor en viktig faktor for kommunen. Men det er ikke bare på idrettshallen det svettes. Vi er inne i årstid da skisporten preger uteaktivitetene. Vi har et aktivt skimiljø i kommunen som gjennom hele vinter-sesongen trener jevnlig. Samtidig gjør fotballentusiastene seg nå klar til sin sesong. Med andre ord har vi et mangfoldig idrettsliv som fortjener fokus.

God påske!

Hilsen oss i redaksjonen:

Per og Øystein

per.christensen@lebesby.kommune.no
Telefon 78 49 95 42
oingila@hotmail.com
Telefon 975 81 812

«På Norsktoppen» blir sendt ut gratis til alle som bor i kommunen.

Vil du abonnere på magasinet?

«På Norsktoppen» blir delt ut gratis til alle som bor i kommunen.

Andre kan abonnere?

Abonnementsprisen for 4 nr. er kr 150,-

Send giro til:

Lebesby kommune,
Kulturkontoret,
Postboks 374,
9790 Kjøllefjord.

Bankgiro:

4961.72.00235

og merk den:

«Abonnement På Norsktoppen».

Forsidefoto:

Leif Yngve Wallenius

Baksidefoto:

Yngve Brox

Trykk:

Trykkeriservice AS,
9711 Lakselv
www.trykkeriservice.no

Ordførerens side

AV STINE AKSELSEN

Som de fleste vet har Harald delvis permisjon fra sitt ordførerverv. I hans fravær er det jeg som skal fylle hans sko. Og selv om Harald ikke er så stor av vekst, kan jeg love dere at det er noen store sko å fylle. Det er vanskelig å fylle en annens sko, i dette tilfelle nesten en umulig oppgave, men jeg håper at veien blir til mens jeg går...

En vei vi som politikere har kjempet hardt for er veien over Ifjorffjellet. Derfor er jeg veldig glad for at det nå er satt av 30 millioner til å arbeide med utbedringstiltak. Dette vil kunne gjøre Ifjorffjellet om til en helårsvei, noe som er nødvendig for å "koble" Øst-Finnmark sammen.

I januar hadde vi besøk av miljøorganisasjonen Zero. De valgte å legge fram rapporten "vindkraft i Nord-Norge" her hos oss. Folkemøtet viste at engasjementet for å få mer vindkraft til kommunen vår fortsatt er stort blant innbyggerne. Rapporten viste at mulighetene for vindkraft i nord er enorme. Disse mulighetene kan ikke utnyttes om ikke ledningsnettet i Nord-Norge utbedres. Det vil være kostbart for Finnmark, miljøet og hele Norge om man velger å ikke øke kapasiteten på linjenettet helt opp til Varangerbotn. Det er viktig at Statnett tar dette innover seg! Og kanskje er det nettopp det de har gjort når dem nå nylig har sagt at planarbeidet for denne linjen skal startes opp.

Finanskrisa har satt spor langs hele kysten. Er derfor gledelig å se at Aker har full drift ved anlegget, det har vært lite permitteringer og kun været som har ødelagt enkelte dager. Det er også en trygghet å vite at de legger opp til like stor aktivitet i 2009 som de hadde i 2008.

Til slutt vil jeg benytte anledningen til å oppfordre alle om å nyte den flotte tiden vi har nå. Fjell, sol, hyttekos, ski, isfiske, scooter og store muligheter for aktiviteter både ute i naturen og inne i alle våre kulturbygg – vi har det flott!

Dampskipskaia i Kjøllefjord er bygd for å klare å imøtekomme framtidens krav for havnetransport. (Foto: Øystein Ingilæ)

Norges nyeste kai

AV ØYSTEIN INGILÆ

Endelig ble den nye dampskipskaia i Kjøllefjord tatt i bruk.

I midten av januar ble flyttingen av hurtigruta – fra Andresida til Galgeneset behørig markert, med fakkeltog og åpningsseremoni da båten til kai. Den gamle dampskipskaia hadde gjort sin tjeneste, og er så godt som nedlagt. Bare unntaksvis vil den benyttes. Det vil si når Aker Kjøllefjord har utskipning av større mengder fiskeprodukter.

Vil brukes av og til

Selv om den nye dampskipskaia er topp moderne, så har den ikke tilstrekkelig fryse- og kjølekapasitet slik at Aker Kjøllefjord kan mellomlagre fisk for uttransport. Dermed vil hurtigruten ennå benytte seg av gammelkaia enkelte dager.

Disse tidspunktene vil for øvrig bli annonsert på kommunens hjemmeside.

Vindmøller

Det er to år siden det nye kaianlegget ble tatt i bruk for første gang. Da ble vindmøllene heist på land her, noe som også var en direkteårsak til at det ble bygget ny dampskipskai i molokroken på Galgeneset. Kommunen slo to fluer i et smekk, fikk Statkraft til å være med på finansieringen – samtidig som man sikret ei transportkai som holder framtidens krav.

Mannskapsskifte

Samtidig som nykaia ble tatt i bruk, ble det også mannskapsskifte. Torvald Krogh som har drevet gammelkaia de siste årene, har pensjonert seg. Nå er det Bernt Fredriksen som har overtatt som ekspeditør.

Smånytt

Kinoen pusses opp

I vår skal kinoen pusses opp. Nye stoler og nytt golvbelegg skal på plass og lys- og lyd-forholdene skal ordnes. Det jobbes også med å få skiftet ut den gamle filmframviseren med digitalisert anlegg. Arbeidet skal være ferdig innen Sankthans.

I løpet av mai setter Villagruppen ut smolt i Laksefjord. Dermed er det duket for et nytt lakseeventyr i kommunen.

Setter ut smolt i mai

ØYSTEIN INGILÆ

I mai er lakseeventyret i gang igjen for Lebesby kommune. Da setter Villa Arctic ut den første smolten i Laksefjord - som har ligget brakk for laks helt siden Marine Farms trakk seg ut.

- Vi har bestilt smolt og fôrflåten ligger allerede klar, sier administrerende direktør Dharma Rajeswaran i Villa Arctic.

I et overoptimistisk øyeblikk hadde Villagruppen håp om å komme i gang i Laksefjord ett år før sin opprinnelige plan, med utsett allerede sommeren 2008. Problemer med smolten forhindret dem da. Men nå er de helt i rute – etter sin opprinnelige plan.

Skaper optimisme

Oppstarten i Laksefjord har skapt stor optimisme i Lebesby kommune. Fungerende ordfører Stine Akselsen er svært spent og sier det er veldig hyggelig at de nå kommer i gang. Hun tror Villagruppens etablering kan få stor betydning ettersom de har tre konsesjoner i Laksefjord.

I år blir de kun å ta i bruk den ene konsesjonen. Akselsen forventer imidlertid at selskapet vil ta samtlige konsesjoner

i bruk etter hvert.

- Dette er viktig for Lebesby kommune, og særlig for den indre delen, sier Akselsen.

Det skal imidlertid ikke stå på kommunen. Hun framholder nemlig at de vil gjøre det de kan for at forholdene skal legges best mulig til rette for Villagruppens satsing i Laksefjord.

Smoltanlegg

Forruten oppdrettssatsingen planlegger Villagruppen nytt smoltanlegg i Finnmark. Valget står mellom Nesseby- og Lebesby kommune.

- Vi håper selvsagt smoltanlegget blir etablert i Laksefjord. Det vil bety viktige arbeidsplasser samtidig som smoltmiljøet i kommunen styrkes ytterligere, framholder Akselsen.

Fra før har Lebesby kommune de to eneste smoltanleggene i Finnmark som er lokalisert i Adamsfjord og Landersfjord.

- Vi er i en god dialog med Villagruppen og håper selvsagt at Lebesby kommune kan bli en viktig vertskommune for selskapets framtidsplaner, sier Stine Akselsen.

Smånytt

Tilbud om bueskyting

Det er innkjøpt utstyr til bueskyting. Skytebanen i hallen vil da ha tilbud til interesserte i skyting både med kuler og piler.

Bygger minislakteri i Trollbukkt

AV ØYSTEIN INGILÆ

Troll Fish blir å bygge eget torskeslakteri i Laksefjord til høsten.

- Vi har nå bestemt oss for å etablere et eget slakteri i kombinasjon med mottaksstasjon for tilreisende sjarkflåten, sier daglig leder Arnkjell Bøgeberg til Norsktoppen.

Investeringskostnadene er ikke helt avklart ennå, men Bøgeberg tror at de skal klare å holde prisen nede ved kjøp av brukt utstyr.

- Bygningsmessig vil slakteriet beløpe seg til mellom to- og to og en halv millioner kroner. Så kommer innredningene i tillegg, sier Bøgeberg.

Startet oppgradering

Bøgeberg har allerede startet oppgraderingen av fiskemottaket de disponerer i Trollbuktt – som ligger ved Ifjorden i Laksefjorden.

Yngel som selskapet satte ut i fjorden i fjor høst, skal dermed slaktes lokalt når den har vokst til riktig størrelse.

- Selv om vi leier store brønnbåter, er fraktkostnadene likevel usmakelig. Derfor vil bygging av et minislakteri lønne seg, framholder Bøgeberg.

Kombinasjonsanlegg

Foruten slakting av egenoppdrettet torsk, skal Trollbuktt-slakteriet også ta i mot kongekrabbe.

- Aker Kjøllefjord har allerede tatt i mot krabbe ved anlegget i flere sesonger. Dette skal vi kombinere med slaktingen. Så får vi se om vi i tillegg kan ta imot fisk fra fjordflåten i tillegg. Det er en høyst aktuell sak, sier Bøgeberg.

Han avventer imidlertid ikke all slakting til de har slakteriet i eget hus. Nylig har han fått slaktet rundt 200 tonn torsk – til en pris som han beskriver som akseptabel.

- Tross finanskrisen og vinterfiske, så klarte vi faktisk å oppnå priser som gjorde at vi valgte å ta ut torsk.

Men han framholder at noen fortjeneste er det lite å snakke om. Likevel godt nok til ikke å miste motet.

Arnkjell Bøgeberg vil i løpet av høsten bygge eget slakteri i tilknytning til oppdrettсанlegget i Trollbuktt.

Smånytt

Fordeling av krisepenger:

Regjeringens tiltakpakke på kr 892.000 ble av kommunestyret fordelt slik:
 Kirkelig Fellesråd 100.000
 Kjøllefjord kino 200.000
 Omsorgsbasen Lebesby 100.000

Kunes skolebygg 90.000
 Veidnes bygdehus /og utleiebolig 80.000
 Dyfjord grendehus 50.000
 Maling av bygg 62.000
 Kjøllefjord Helsecenter 210.000

Coop Byggmix tok over

Bjørn Nilsen var overrasket da Arne Persen tilbød Coop å overta byggevareforretningen. Men etter noen korte runder ble overtakelsen en realitet. (Alle foto: Øystein Ingilæ)

AV ØYSTEIN INGILÆ

Byggevaretilbudet i Kjøllefjord ble sikret da Coop Byggmix overtok Arne Persen AS.

Eierskiftet fant sted allerede ved årsskiftet, men først i februar ble "den nye" byggevareforretningen offisielt åpnet. Da kunne Bjørn Nilsen som seg hør og bør overrekke veteranen Arne Persen blomster og godord for å ha holdt Kjøllefjord med ei oppegående byggevareforretning gjennom flere ti år.

Overraskende

Mange fryktet at Kjøllefjord ville bli stående uten trevarehandel – da Arne Persen selv nærmet seg pensjonsalderen. Men i forkant tok han selv kontakt med Coop i Kjøllefjord og tilbød kjeden å overta.

- Litt overraskende, kunne Bjørn Nilsen medgi.

Men Coop har tradisjoner også på byggevarer og har sin egen byggevarekjede. Dermed ble det satt fortgang i diskusjonen, og man kom fram til at dette ville være et fornuftig kjøp.

Smånytt

Svømmebassenget åpningstider for publikum:

Onsdag kl 17-19 Fellesbad
 Fredag kl 17-19 Familiebad kl 19-20 Fellesbad
 Lørdager og søndager er det anledning til å leie bassenget u/badevakt. Leietimene må avtales med kulturkontoret innen fredag kl. 1430.

Postkasseregistrering

Skigruppa fortsetter Folkehelseprosjektets konkurranse med registrering av turgåere til Klubben og på «Runden», samt skiløpere i lysløypa. Postkassene i Klubben og på Finnsåta vil være åpne for registrering i perioden 15. mars - 15. september 2009.

Kjøllefjord Storband sto for det musikalske innslaget mellom malingsbøtter og trepaneler.

Coop byggmix ble nesten forliten under åpningsseremonien. Mange kjøllefjordinger vill å med seg åpningen av nybutikken.

Folksomt

Under åpningen av Coop Byggmix, ble det trangt om plassen i forretningen. Mange ville ha med seg nyåpningen av en butikk som alle på en eller annen måte har et forhold til. Blant de frammøtte var det selvsagt også knyttet seg store forventninger til både utvalg og tilbud. Det blir ikke dårligere enn det har vært. Snarer tvert om – ettersom butikken nå er en del av en større byggevarekjede. Det betyr at Kjøllefjord får mange av de samme byggevaretilbudene som Coop-kjeden har andre steder.

Diesel fra Bunkeroil

Bjørn Ovesen sørger for at Kjøllefjord har bunkersanlegg, selv om Statoil har lagt ned sitt anlegg.

Bjørn Ovesen har sørget for at fiskeflåten ikke ble uten bunkers da Statoil la ned sitt bunkersanlegg i kjøllefjord.

Bunkeroil-anlegget ble etablert ved Fiksekaia for tre år siden i tilknytning til Laksefjord Seafood, som ble avviklet sist høst. Etter det har Bjørn Ovesen drevet anlegget.

Etterfylles på dagen

Foreløpig er det en liten pumpe som er i bruk, men den vil bli skiftet ut i løpet av våren slik at det går kjappere å fylle tankene. Samtidig kan ikke tankkapasiteten sammenlignes med det statoil hadde. Men Ovesen regner ikke med at det skal by på noen problemer – ettersom Bunkeroil har depot i Mehamn. Han vil dermed få etterfylling på dagen.

Ved siden av bunkerssalg har Ovesen også et komplett lager av smørøljer og vaskemidler.

Idrettshallen har spart trykdekontoret for mange utgifter. For fleskegruppa er hallen en viktig del av hverdagen. (Foto. Jan Holm Hansen)

Flesker til i bunn av bakken

AV JAN HOLM HANSEN

Det renner mye svette ved foten av Finnsåtbakken. Enkelte kvelder ekstra mye, særlig når fleskegruppa legger beslag på hallen.

- Da vi døpte oss om til "Fleskegruppa" var vi etter hvert blitt ei gruppe av eldre menn med en viss pondus. Formålet med gruppa er å ha det hyggelig og kose oss med ballspill uten at konkurranseaspektet er så veldig fremtredende, sier Ole Harald Larssen, som en av nestorene i fleskegruppa.

Gammel sliter

Fleskegruppa? Vet du, den tror jeg ble startet allerede så tidlig som i 1965 da samfunnshuset sto ferdig. Men den het vel ikke fleskegruppa den gang. Tror Tobias Sørbø var en av dem som var med på å starte opp denne gruppa, som var ei volleyballgruppe. Det var plass til 12 stykker i gruppa, og de måtte ha mulighet til å møte hver tirsdag. Så dermed var jo fiskere utelukket fra denne gjengen. Kan huske at Bernt Aase og doktor Hovde var med i gruppa.

De fleipet med at de hadde egen bedriftslege.

- Enn du, Ole, når ble du med i gruppa?

- Å, eksakt husker jeg ikke, men det var helt i begynnelsen av 1970-tallet. Men selv om jeg er en av nestorene i gruppa og kanskje den med lengst ansiennitet, så er jeg ikke den eldste. Eldste deltaker er Rolf Øien på 78 år, og han deltar så ofte han kan.

- Men fleskegruppa? Hvorfor det navnet?

- Vel, det kom jo senere. Vi var jo etter hvert en del eldre herrer med en viss pondus, og vi fleipet om at vi måtte leve opp til navnet og kvalifisere oss med en BMI (body mass index) som sto i stil. Det ble nesten omvendt av det som gjaldt for de som skulle være fiskere. Hvis de var for feite, så fikk de ikke lov til å være fiskere. Men vi gir ofte dispensasjoner fra kravet, så det er ikke bare velfødde eldre herrer i gruppa i dag.

Ingen aldersgrense

- Hvordan er det med konkurranseinstinkt? Er dere med i turneringer?

- Nei, vi spiller for å ha det skøy, det er det sosiale som teller. Ingen blir kastet ut av gruppa på grunn av alder. Man er med så lenge man har glede av det. Vi bruker to timer hver tirsdag fra første oktober til første mai. Da spiller vi volleyball en time, og sitter i badstua i en time, og da går gjerne praten.

- Hvor mange medlemmer har dere?

- Tolv, to lag. Men det hender at når ikke lagene er fulltallige, så fyller vi opp med gutter og jenter som er i hallen og som gjerne deltar sammen med oss gamlinger.

Til topps

- Så ingen konkurranser, turneringer?

- Nei. Forresten, vi var med en gang på 1970-tallet. De som regnet seg som proffe, og en del lærerlag fra skolen hadde satt opp ei juleturnering. I utgangspunktet var ikke vi i fleskegruppa tatt med i betraktning. Men det viste seg at de manglet et lag for å få kabalen til å gå opp, og da ble vi spurt om å være med. Vet du, vi vant den turneringen. Vi sa at premien burde vært en gris, og at de kunne levere den til oss i badstua.

Ole Harald Larssen er en av nestorene i fleskegruppa.

Spinning er en helt ny aktivitet i Kjøllefjord, som raskt er litt meget populært. (Foto: Kluffen)

Spinnvill glede

AV JAN HOLM HANSEN

Allerede i 1895 grunnla Ignaz Schwinn et sykkelfirma i Chicago. I 70 år laget selskapet kun sykler før de i 1967 gikk inn i fitnessbransjen. Spinningklasser ble introdusert i 1994 og har siden spredt seg over hele verden. Pr i dag er det over 10.000 klasser på verdensbasis og 14 år etter at spinning ble introdusert på verdensbasis kom dette til Kjøllefjord.

Spinning kan defineres som organisert sykling i hall på en moderne og avansert ergometersyssel. Av utstyr bør du ha sykkelbukse, joggesko, vannflaske og håndkle for å tørke svetten, - for svett, det blir du garantert.

Instruktør

Spinningen ledes av en instruktør.

Alle kan sykle på denne sykkelen. Uansett form og nesten uansett vekt. Folk på forskjellig nivå kan trene sammen, og det er ikke som ved løping eller sykling ute, hvor den som er i dårligst form blir hengende etter.

I en spinningtime trener man ikke bare beinmuskulaturen, men også rumpe, armer, skuldre og nakkemuskulatur. Effektiv hjerte og lungetrening, samt god fettforbrenning er følgene av en økt med spinning.

Er du utrenet og i dårlig form så vil du allerede etter 3 til 4 timer merke en bedre formkurve.

Nyintrodusert

Kine Pernille Hagen som jobber i politiet, introduserte spinning i Kjøllefjord. Hun forteller at de har trening tre dager i uka, tirsdag, torsdag og søndag. En gruppe på tirsdag, togupper på torsdag og det er mulig at det blir to grupper også på søndagene.

Det er ti spinningssykler på idrettshallen. Kine forteller at det er folk i alderen 20 til nesten 70 år som er med på dette. Hun mener det bør være en nedre aldersgrense på 16 år.

Hjertet i bygda

AV JAN HOLM HANSEN

For noen er idrettshallen et andre hjem. Hallen er hjertet i bygda, i hvert fall når det gjelder å komme i eller holde seg i form.

Det er en hektisk aktivitet på idrettshallen fra høst til vår. I løpet av 4 uker før jul var det i snitt 340 personer innom hallen hver uke på ettermiddags og kveldstid. Man kan velge mellom aktiviteter som fotball, volleyball, innebandy, badminton, aerobic, turn, vekttrening og siste skudd på stammen som er spinning. I tillegg er det en skytebane oppe i andre etasje.

Ønsker man å gjøre noe med den vinterbleike huden, så kan en leie solseng.

Idrettshallen i Kjøllefjord sto ferdig i 1986, og ifølge hallbetjent Hans Karluf Jensen var det hovedsakelig fotball og turn som var de vanlige aktivitetene den gang.

Hans begynte som hallbetjent i 1996 og han forteller at det har vært ei positiv og egentlig ei drivende utvikling i de siste årene. I tillegg til fotball og turn må vi selvfølgelig ikke glemme "Fleskegruppa", sier Hans.

- Jeg tror de har vært her og spilt volleyball helt siden hallen åpnet.

Volleyball er en meget populær aktivitet med mange deltakere som er med hele vinterhalvåret. Innebandy er og en populær aktivitet gjennom året. En styrkeprøve som aerobic har selvfølgelig sine faste deltakere.

Nykommeren i år er spinning, en aktivitet som på kort tid er blitt så ettertraktet at det er kniving om plassene - vi har bare ti sykler.

Styrkerommet har vi flyttet opp, og vi har kjøpt nytt utstyr. Dette er i bruk hele dagen av folk som har fri eller folk som tar seg fri fra jobb for å trimme.

- Så hallen er et populært sted å være?

- Jeg har nettopp laget en statistikk på dette. I løpet av ukene 43 til og med 46 var det 1365 personer som var innom på en eller annen aktivitet på ettermiddager og kvelder. Hvor mange som var her på dagtid har jeg ikke oversikt over. Så ja, hallen er nesten et andre hjem for noen. I tillegg bruker skolen hallen hver dag til gym og fysak.

- Hva koster det å bruke hallen?

- Ubegrenset bruk av styrkerommet koster kr 1650 for et år. Gruppene betaler leie som deles innbyrdes mellom deltakerne.

Einar Ingilæ demonstrerer politiets utstyr for Benedikte Tetlie.

Foto: Toril Svendsen

Yrkesmessa engasjerte mange

AV TORIL SVENDSEN

Det var stort engasjement da arbeidsgivere og skoleelever fra Lebesby og Gamvik kommuner møttes i Kjøllefjord idrettshall 23. januar.

Et vidt spekter av yrkesmuligheter møtte ungdomsskole- og LOSA-elevene under yrkesmessa. Mange bedrifter og organisasjoner fra både det private næringsliv og det offentlige hadde stand, og idrettshallen var fylt med biler og utstyr. Ekstra artig var det å få besøk av Honningsvåg maritime skole, med brosimulatoren, og mange fikk prøve å navigere fartøyene på skjermen. Det er andre gang yrkesmessa arrangeres på Nordkyn, et viktig tiltak for å informere egne ungdommer om yrkesmuligheter i disse to kommunene. Mange elever syntes det var interessant å oppleve litt av variasjonen og bredden i det lokale arbeidslivet. I tillegg til å prøve stolpeklatrering og forskjellige andre praktiske oppgaver, fikk deltakerne smake spennende fingermat laget av LOSA-elevene på restaurant- og matfag. Bak arrange-

mentet står pilotprosjektet Ungdomssatsing Nordkyn og prosjektleder Lill Astrid Røvik i samarbeid med kultur- og næringsavdelingene i kommunene.

Det var kø og stor interesse for brosimulatoren.
Foto: Toril Svendsen

IL Nordkyn Skigruppa

AV ANJA ELVESTAD OG ANNE LILL FALLSEN

IL Nordkyn Skigruppa har siden 2002/2003 drevet med skiskyting – en aktivitet med stigende interesse blant barn og unge i Kjøllefjord. I årenes løp har man greid å markere seg i miljøet og blitt til en del av et flott idrettsmiljø på fylkesnivå.

Skiskytterne, som aldersmessig er spredt fra 10 – 17 år, har deltatt på flere renn i året som gikk; de har deltatt på Nord Norsk Mesterskap i Tromsø, i Barentskamp i Russland sammen med andre løpere fra fylket, samt kretsrenn, Finnmarksmesterskap, treningssamlinger og skogsløp i Tana. Løperne våre er flinke, de gjør det bra i løp også utenfor fylket. I flere klasser er de helt i toppen resultatmessig.

På terminlista framover er det NNM i Alta som det trenes mot. I tillegg skal løperne til Tana på Finnmarksmesterskap før vi avslutter sesongen med Kretsrenn i Kjøllefjord like etter påske.

Hovedtrener og primus motor for skiskytterne er Arne Rasmussen. På sikt håper vi å kunne bruke de eldste løperne som trenere for å avlaste hovedtreneren litt.

Vinteren er en aktiv periode for skigruppa, ikke bare med tanke på de terminfesta løpene

som de deltar på. Hvert år kjøres det skikarusell for alle i alderen 0-100 år og Barnas Idrettskole med skiaktiviteter for barn i alderen 5 – 6 år. Disse går en gang i uka i en 6-ukersperiode i februar og mars. Skigruppa arrangerer også det årlige, og tradisjonelle, Oksevågrennet på skjærtorsdag i påsken. I tillegg sørger skigruppa for at det til en hver tid er gode skispor, både klassiske - og skøytespor, igjennom hele skisesongen. Dugnadstimene som legges ned er ikke få, og skigruppa håper at vi på sikt skal kunne få rekruttert noen flere løypekjørere. Dette er et tilbud som kommer hele befolkningen til gode, og skigruppa setter pris på at så mange bruker lysløypa til både trening og rekreasjon.

Her er en liten presentasjon av våre aktive løpere

Mathias Elvestad

Alder: 16 år (junior)
Vært skiskytter siden: 2002/2003
Beskriv deg sjøl: Snill, liker å trene og hjelpsom

Hvorfor driver du med sporten?
Fordi det er artig og jeg liker å trene.

Brian Pedersen Fallsen

Alder: 11 år
Vært skiskytter siden: i mars da jeg gikk i 4.kl.

Beskriv deg sjøl: Glad i fisketurer, glad i helger (les; skolefri) og glad i å gå på ski.

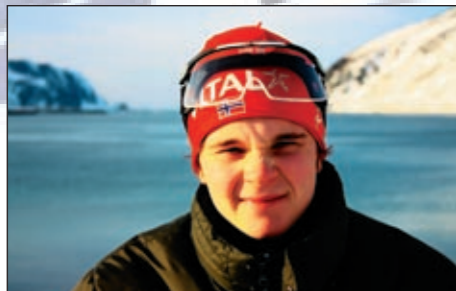
Hvorfor driver du med sporten? Det er artig og det er god trening

Thomas Vevang Nilsen

Alder: 10 år
Vært skiskytter siden: Jeg begynte i 5. klasse

Beskriv deg sjøl: Jeg er storebror til Annie – liker å spille på data – liker å kose med kattene som heter Freia og Speedy.

Hvorfor driver du med sporten? Fordi det er morsomt.

Kristoffer Rasmussen

Alder: 16 år (junior)
Vært skiskytter siden: 2002/2003
Beskriv deg sjøl: Jeg er en stor og talentfull gutt som elsker å reise til Båtsfjord.

Hvorfor driver du med sporten?
Nei, spør!

Mads Robert Berg Nilsen

Alder: 11 år
Vært skiskytter siden: et halvt år
Beskriv deg sjøl: Jeg er en travel person, beskjeden og grei.

Hvorfor driver du med sporten? Det er artig og god trening

Aleksander P. Fallsen

Alder: 14 år
Vært skiskytter siden: i 4 år
Beskriv deg sjøl: Jeg er hjelpsom og grei. Genial skiskytter!

Hvorfor driver du med sporten? Fordi det er artig!

Steffen Levion Karlsen

Alder: 11 år
Vært skiskytter siden: ca 1 år
Beskriv deg sjøl: litt sjenert, liker hunder og er veldig aktiv person.

Hvorfor driver du med sporten? Bra for meg og det er ganske artig..

Gard Karlsen

Alder: 13 år
Vært skiskytter siden: Jeg startet det året jeg begynte i 4. klasse
Beskriv deg sjøl: Jeg er innmari genial, sjølgod og hjelpsom.

Hvorfor driver du med sporten? Fordi jeg er bedre enn han Vebjørn!

William Pedersen

Alder: 12
Vært skiskytter siden: Jeg gikk i 4.kl
Beskriv deg sjøl: Jeg liker sport, er ikke beskjeden og jeg er dyreelsker.

Hvorfor driver du med sporten? Det er artig og god trening

Vebjørn Krogh Pedersen

Alder: 13 år
Vært skiskytter siden: jeg gikk i 4. klasse. Beskriv deg sjøl: Jeg er sjølsikker – hjelpsom og mamma sin gullgutt, he-he!

Hvorfor driver du med sporten? Fordi jeg skal bli best!

Henning Bygjordet Larssen

Alder: 10 år
Vært skiskytter siden: Jeg begynte i 5.kl
Beskriv deg sjøl med 3 ord: skal bli arkeolog, liker å spille på alle slags maskiner, kose med Astrid, lillesøstera mi!

Hvorfor driver du med sporten? Fordi det er morsomt, vel!

Marie Rasmussen

Alder: 12 år
Vært skiskytter siden: Jeg var 10 år
Beskriv deg sjøl: lillesøstera til Kristoffer, jeg er grei og lettvindten til han pappa.

Hvorfor driver du med sporten? Fordi det er artig og jeg blir kjent med flere folk

Madelen Pedersen

Alder: 10 år
Vært skiskytter siden: Jeg begynte i 4. klasse.
Beskriv deg sjøl: Jeg er pratesyk, litt hjelpsom og veldig glad i kaniner.

Hvorfor driver du med sporten? Det hørtes spennende ut at jeg måtte prøve

Trener Arne Rasmussen
Alder: 43 år
Vår beskrivelse av Arne: Arne var med å startet skiskytinga i Kjøllefjord i 2002. Han er alltid på pletten og står på for ungene. I perioder har han "bosted" i skianlegget, og en finner han enten bak rattet på tråkkemaskinen eller i anlegget. Han er uten tvil Primus Motor i gruppa!

Trener Jonny Pedersen
Alder: 37 år
Vår beskrivelse av Jonny: Jonny er Arne sin makker. Han sier aldri nei når han blir spurt om hjelp. Selv om han bruker det meste av tiden sin om bord i båten Striptind er han ofte å finne i skianlegget og på skytebanene sammen med ungene.

(Foto: Anja Elvestad og Leif Pedersen)

Brødmangel

AV LINDA PERSEN

Du får innlegget mitt i løpet av helga, skriv æ til han Per. Søndag natt, og ende- lig skal æ sette mæ ned for å skrive til "På Norsktoppen". Kreative folk pre- stere visstnok godt under press, så det love bra. Men akkurat når æ har fått en

ide om ka æ skal skrive, kommer æ på at æ må ta opp brød fra frysern. Mange har så mye mat i frysern at dæm i juletida sku hatt en ekstra fryser for å få plass til alt, det træng- ikke æ. Æ har en pakke First Price koteletta, en pose pommes frites og isbita, mye isbita, ingen brød. Ongan træng brød i morra tidlig, og selv om Martine på elleve år e glad i å ha med sæ alt anna enn brød på skolen, så e æ litt bekymra for ka lærern han Roger tenke, hvis æ send ho avgårde for å gnæge på et par koteletta. Ikke det, oldemora ho Hjordis skryt ennu av at Martine både gnægde kote- letta og gnafsa i sæ marg og bein og tørrfisk når ho bare va to år.

Æ åpne kjøkkenskapet og-ser til min store giæde at æ har en pose brødblanding der. Æ sætt den på respa- textbordet mitt og ser på den. Klokka e tolv på natta, og det å bake brød på et sånt tidspunkt har gådd galt før. Ene gangen sovna æ av mens deigen hæva en seks timers tid, og en anna gang klarte æ å få stekt brødan, men æ glæmte å putte dæm i pose. Det va bare Martine som klarte å spise dæm, må være all gnæginga som har gjedd ho så sterke tenner.

Det e rart korsk en sånn liten bagatell som jo brødmangel e, kan ødelegge for alle kreative tanka. Æ hadde glæda mæ til å blogge i "På Norsktoppen", tenkt korsk æ skulle gripe det her an, ja for æ e jo vant til å skrive dagtige blogginnlegg (linda.vgb.no). Kanskje det hjelpe hvis æ heller kalle mæ for spaltist, det høres litt proffere ut. Sånn at når fremmede spør kem æ e og ka æ gjør, så kan æ si at æ hete Linda og e spaltist fra Kjøllefjord. Det faktum at æ e spaltist i "På Norsktop-

pen" som kommer ut fire gang i året træng æ jo ikke si, men det gjør æ. Ja, for æ e stolt av alt vi har her oppe, og et magasin som kommer ut fire gang i året blir det samme som et ukentlig nede i Oslo. En arbeidsplass her e det samme som 500 i Oslo, det e viktig å huske.

Ja det e hvert fall sånn æ presentere mæ. Æ har ikke lenger etternavn, æ e bare Linda fra Kjøllefjord, og fra Lebesby kommune, Nordkyn, toppen av Norge, paradiset, verdens vakreste plass...subjektiv fakta, ja også begynne æ å forklare kor æ bor. Men flere og flere vet kor æ bor. Etter nyttårstalen min om at man kan være både fattig og lykkelig, har flere sagt at æ har sætta Kjøllefjord på kartet. Men det e jo ikke riktig, for æ huske nu at da æ gikk på skolen så va Kjøllefjord allerede på kartet, og dæm kartan va ganske gammel, så æ trur Kjøllefjord har vært ganske lenge på kartet.

Æ skule bort på brødblanda og lure på om den hævinga egentlig e så viktig, og om det e mulig at den bake sæ sjøl hvis æ tenke skikkelig hardt på det. Men det hjelpe sjelden med bare tenkinga, man må gjøre nokka. Hvis 500 menneska tenke positivt om kommunen våres, så e det herlig, men tenk om like mange snakke positivt til alle dæm møte. Da ser æ for mæ at kommunen våres ikke bare blir væranes på kartet, men enda flere vet nøyaktig kor på kartet.

Æ forslår at alle som læs "På Norsktoppen" skriv ned navnet på fem persona dæm kjenne, som ikke e fra Lebesby kommune, tar kontakt med dæm for å fortelle kor vi e og kor bra det e her (hvis du da e enig i det). Poenget da e selvsagt at hver av dæm fem personan skal fortelle det til fem nye persona. Vi snakke pyramide, og vi kjenne jo alle til kor stor pyramidan kan bli. Alle viktige saka e på Facebook for tida, så æ skal opprette ei gruppa for det her formålet, og når man ser at ei gruppa på Facebook har fått Stabburet til å produsere en Grandiosa uten paprika, så tør æ nesten ikke tenke konsekvensen av det hær. Turistnæringa bør være forberedt og nån må bygge flere hus. Æ ser ut av vinduet og tenke på kor det nye byggefeltet bør være, og da ser æ at det ennu e lys i stua hos ho mamma. Ho har bestandig brød i frysern. Nån gang ligg løsinga der rett foran dæ, det gjeld bare å se forbi alle smulan, alle bagatellan. God natt.

Sirin Lydersen fra Mehamn forteller om viktigheten av en bra Jungeltelegraf (foto: Toril Svendsen)

Ungdommens Fremtidsverksted

AV LILL ASTRID RØVIK

Ungdomssatsing Nordkyn arrangerte Frem- tidsverksted for ungdommer fra Lebesby og Gamvik.

I overkant av 20 ungdommer fra beg- ge kommunene møtte opp for å være med på verkstedet som skal være med på å forme det videre arbeidet i pro- sjektet Ungdomssatsing Nordkyn. I tillegg til ungdommer i aldersgruppen 15-29, var også politikerne, næringsse- jere, Nav, og styringsgruppa i prosjektet invitert til å delta.

Diskusjonen gikk flittig blant deltak- erne, som blant annet fokuserte på temaer som; «Hvordan få et bedre samarbeid og styrke samholdet mellom kommunene?», «Hvordan engasjere uengasjert ungdom?», og «Hvordan få flere til å flytte hjem?»

Til tross for manglende oppmøte av våre lokale politikere, gjennom- førte de positive ungdommene likevel

et nyttig, lærerikt og kreativt verksted sammen med «verkmester» Lill- Tove Ottesen fra Lakselv. Mange gode forslag til tiltak og oppgaver ble diskutert og nedskrevet, og arbeidet med å sette dette ut i livet ligger nå i hendene på forfatteren av denne artikkelen, som til daglig er prosjektleder i Ungdomssatsingen.

Gruppa til Maren Elvestad hadde lagt vekt på at ungdommen selv må være gode ambassadører for sin egen hjemplass! (foto: Toril Svendsen)

Vellykket Vinterfestival

AV TORIL SVENDSEN

Takket være frivillig innsats fra denne gjengen og mange lag og foreninger ble den 3. vinterfestivalen i Kjøllefjord en stor suksess.

Det ble 5 hektiske og artige dager for store og små da vinterfestivalen gikk av stabelen i Kjøllefjord 11. - 15. mars. Det hele braket løs med skikarusell i værret som ble etterfulgt med spark-inn-kino. Det frister til gjentakelse å sitte på sparken med varmt popkorn og nyte lokale filmer med god lyd! Det nydelige været disse dagene gjorde at alle aktivitetene kunne gjennomføres, med høy deltakelse og stort engasjement, som kveldsskirenn til Avdalen, fiskekonkurranse, scootertreff og skituren fra Aslakhaugen til Kifjord. Mange spennende arrangement innendørs trakk også folk, som barneteateret "Bomber og bananer", quiz og generasjonstreffet. Ekstra artig var det med stempel i festivalkortet, og hele 86 stykker kunne levere inn kortet med 5 stempel eller mer og dermed delta i trekningen av turutstyr. Ordfører Harald Larssen kunne gi både komiteén og lag og foreninger velfortjent skryt under sin takkehilsen søndags ettermiddag. Både kommunen og næringslivet hadde sponset arrangementene slik at festivalen var lettere å gjennomføre.

En engasjert festivalkomiteé;

Fra venstre; Knut Tore Lauritsen, Linda Persen, Lill Astrid Røvik, Maria Sørbo, Leif Pedersen, foran Berit Sørbo. Foto: Jostein Pettersen.

Tobias Ingilæ i farten på skikarusellen.
(Foto: Inge Brox)

Vinterfestivalen bød også på teaterforestilling.
(Foto: Toril Svendsen)

Under vinterfestivalen kjørte Aker Kjøllefjord et kurs i torsketungeskjæring
(Foto: Leif Yngve Wallenius)

Smånytt

Søker nye medarbeidere

Lebesby kommune søker etter mange nye og dyktige medarbeidere. Innenfor helse- og sosialsektoren er det ledige stillinger som sykepleiere, kokk/kjøkkenassistent og sommervikarer assistenter/hjelpepleiere/sykepleiere. Utviklingsavdelingen søkes det etter utviklingsleder og kulturkonsulent, mens opplæringsavdelingen søker etter ny opplærings sjef, lærere, pedagogiske ledere og assistenter.

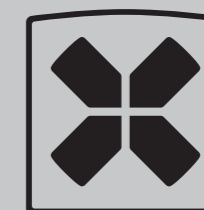
Bedre lyd på kinoen

Som første ledd i restaureringen av Kjøllefjord kino er den gamle høytaleren nå skiftet ut med to nye. Dette gir langt bedre lydforhold enn tidligere.

Tippemidler til grasrota

Fra 1.mars kunne alle som spiller hos Norsk Tipping bestemme hvilket lag eller forening som skal motta inntil fem prosent av det beløpet man spiller for. Med utgangspunkt i tall fra 2008 vil det i Lebesby kommune utgjøre over 220 000 kroner.

Endelig tilbake i det gode selskap

Sverre Hansen

AV SVERRE HANSEN

Det var en natt i slutten av februar i fjor at jeg låg våken og tenkte. Nordkinn FK hadde ikke stilt noe seniorlag sesongen 07 på grunn av for lite interesse blant spillerne.

Den sesongen spilte jeg, og fire andre Nordkinn-spillere i stedet for Honningsvåg og vi var alle sterkt delaktig i at Honningsvåg stort sett feide all motstand av banen og ble klar for opprykk til 3.divisjon.

Men de tok ikke plassen og da ble det ikke noe 3.divisjon på oss. Tilbake til februarnatten, så tenkte jeg at en sesong til på Nordkyn uten seniorfotball kan bety død og begravelse for all fotballfremtid. Man ser bare på plasser som Berlevåg og Havøysund der seniorfotballen er steindød. Dette var noe som måtte gjøres noe med, så den natten sendte jeg ut tekstmelding til 20 personer. Etter ganske mange positive tilbakemeldinger, så bestemte vi oss for å melde på lag, litt etter fristen for påmelding. Jan ”Martini” Persen som trener, og jeg som oppmann. Med et meget lavt budsjett på femti tusen kroner, så ble det meste gjort på dugnad, og de som bodde borte reiste faktisk hjem til kampene for egen regning. Og de som var så snill å bruke privatbilene sine til bortekampene fikk akkurat nok penger til å dekke bensinutgiftene. Det at vi skulle rykke opp etter den sesongen var ikke i tankene i det hele tatt da våren kom. Målet

var egentlig å holde oppe laget, slik at ikke seniorfotballen skulle dø ut, og at våre unge talenter skulle ha et A-lag å spille for når de ble gammel nok. Vi endte som nummer tre, og var i utgangspunktet ikke klar for opprykk. Men vinnerlaget var et Kirkenes-lag som hadde førstelaget sitt i 3.div, og dermed kunne ikke de rykke opp.

Neste på tabellen var Polarstjernen, men de bestemte seg til slutt for ikke å rykke opp. Da fikk de som kom sist i 3.divisjon, Nordlys, tilbudet. Etter en lang tenkepause besluttet de også at de ikke ville takke ja. Så rett før jul kom tilbudet til oss, med to ukers svarfrist, så hadde vi ikke lang tid på å beslutte hva vi skulle gjøre. Det ble innkaldt til et hastemøte med styret og spillerne i romjula, hvor vi diskuterte økonomi og spillergrunnlag. Akkurat da var ingen av delene på stell, men vi som virkelig brente for dette fikk gjennom at vi skulle takke ja. Fotballklubben hadde kun femti tusen å avse til A-lagsfotball. Det å skulle reise rundt i hele fylket, pluss at man skal hente hjem spillere ville koste tre ganger så mye. Men etter en samtale med ordførerne i hver av kommunene, så ble vi lovet penger. Og tirsdag 24. februar fikk jeg gladnyheten om at vi hadde fått til sammen åtti tusen kroner fra kommunene. Da er vi nesten i mål, og resten skal vi klare å få inn på dugnadsarbeid. Foreløpig har vi ikke fått noen fast trener, men inntil videre vil de av spillerne med trenererfaring lede treningene, som er tre ganger i uka. I tillegg må spillerne drive egentrening. Vi har i dag fem spillere som bor borte: Remi Johansen, Jørgen Berg, Sigurd Rafaelsen, Greger Lyngedal Wian og jeg. Det ser også ut til at vi kanskje får Gabriel Krogh med oss denne sesongen. For øvrig er spillerne vi har hjemme: Stian Olsen, Eirik Leinan, Frode Nilsen, Even Sjøgren, ”Martini” Persen, Steffan Harjo, Lars Erik Aasved, Kristoffer Rasmussen, Stein Joakim Bech, Bernt Reidar Fredriksen, Svein Cato Wian.

Ottar Fredagsvik skal på jorden rundt-reise, så han er ikke klar før etter fotballferien. Vi har også 5-6 spillere som kan være med av og til om vi skulle mangle folk. Mot sesongen kommer det opp terminliste og oppslag om hver enkeltkamp. Vi åpner mot Porsanger borte den 2.mai. Helgen etter er det Alta2 borte. Lørdag 16.mai klokken 1500 er det duket for første hjemmekamp, mot Tverrelvdalen, og vi håper på kjempeoppslutning publikumsmessig. Vi vil også trenge folk til alt mulig arbeid i forbindelse med hjemmekampene. Nå snakker jeg billettsalg, kiosksalg, jobb med kamp-program, speaker, være ballgutt/balljente, og sånne ting. Vi håper på en bra sesong både sportslig og ellers, og at interessen for A-lagsfotballen i både Kjøllefjord og Mehamn skal ta seg opp igjen slik den var på nitti-tallet med flere hundre mennesker på hver kamp. Ambisjonene denne sesongen er å berge plassen i 3.divisjon. På sikt vil vi prøve å etablere oss på øvre halvdel av tabellen.

Ida og Ole Ødegårds sølvbryllup. Ida Ødegård drev hotell i Kjøllefjord før Den andre verdenskrig. Ida står som nr 7 fra høyre i lys kjole og den eneste med hatt. Mannen ved siden av er sannsynligvis ektemannen Ole. Hennes søster Nansy Karlstad, er nr 3 fra høyre. Ytterst til venstre: Eilert Nilsen. Dette er familien Nilsen, Christensen og Karlstad i Kjøllefjord, alle slektninger av Lillian Warhuus, født Gjertsen. Kjøllefjord 1926. Fotograf ukjent.

Sterke kvinner og modige menn

AV GULLA NYHEIM GRAMSTAD

I Volda bor Lillian Warhuus fra Kjøllefjord, ei moderne kvinne på syttito år. Hun bruker data, surfer på nettet og finner fram til fremmed slekt ad denne veien. Slektsforskning drives både i inn- og utland. Lillian er gift med Kjell og har 4 døtre, 1 sønn, 14 barnebarn og 4 oldebarn og lever et aktivt og travelt pensjonist- og familieliv i Vikebygda, Volda.

Å få en kvinne som henne til å stille opp til intervju har vært et langt lerret å bleke. Det har blitt en god del mail, tekstmeldinger og lange telefoner før damen lot seg overtale. Men når hun først har sagt ja, forteller hun interessant om slekt, familie og ymse hendelser i Lebesby kommune. Sin egen historie er hun ikke så opptatt av, men slektens ofte meget gripende historie vil hun gjerne berette om. Dette har hun funnet i gamle arkiver, kirkebøker og ved å snakke med slektninger. Og fotografier låner hun sjenerøst ut.

Lyse krøller og driftige damer

Lillian så dagens lys i Kjøllefjord i 1937 som datter av Hildur og Kalle (Karl) Gjertsen. Hun har en søster Mary bosatt i Førde, og en bror Kjell Ulrik som bor i Volda. En yngre bror, Einar døde 10 måneder gammel i Kjøllefjord i 1952. Lillian gikk på skolen, trillet babyer etter skoletid og var på søndagsskolen om søndagene. Kort sagt var hun en vanlig jente, bortsett fra en ting. Hun var et uvanlig vakkert barn med nydelige lyse krøller over hele hodet. Lillian smiler av dette i dag og vil ikke vedkjenne seg at hun var vakker, men bekrefter at hun fikk mye oppmerksomhet på grunn av krøllene.

I Kjøllefjord var det tre som drev hotell før Den andre verdenskrig. Den ene var Hildur Hustad. Det andre het Bjørvigs hotell. Det tredje ble drevet av Ida Ødegård. Ida ga Lillian sukkertøy og hun kalte henne tante, selv om det var moren, Hildur Ida Ødegård var tante til. Hotellet til Ødegård ble ikke bygget opp igjen etter brenningen i 1944 slik Hustads hotell ble.

– Jeg hadde og ei annen tante i Kjøllefjord. Hun het Margitt og var mors halvsøster. Hun hadde ryggmargs-

Hildur og Kalle (Karl) Gjertsen med barna Lillian og Mary. Lillian til høyre. På trappa til huset til Agnes og Ulrik Hansen. Kjøllefjord 1947. Foto: Henry Hansen

Fra venstre: Søte småjenter. Astrid Gjertsen, Lillian Gjertsen, Gunhild Ludvigsen og Mary Gjertsen. Lillian, 10 år hadde masse flotte krøller som vakte stor oppmerksomhet. Låven bak tilhørte Halvdan Olsen. Kjøllefjord 1947. Foto: Leif Wøhni, Canada

Lillian Gjertsen triller Bjørn Roald Lillevik i datidens moderne barnevogn. Hildebjørg Hansen til venstre holder den litt eldre Bodil Pettersen i hånden. Kjøllefjord 1947/48. Foto: Henry Hansen

Husmorskole i Kjøllefjord. De unge damene står i sine selvsyddede kjoler. Blomstrede kjolestoffer var moderne, slik moten i dag. Bak fra venstre: Nr 2 Solveig Sjøveian, nr 3 Magnhild Jonassen Bekkarfjord, nr 4 Torgunn Paulsen?, nr 7 Lillian Gjertsen. Foran fra venstre: Nr 4 Margot Hansen, nr 5 Rigmor Nøstvik. Resten ukjent. Kjøllefjord

brokk, pukkelrygget som vi sa det den gang. Hun trillet rundt i sin rullestol og var ei utrolig blid dame. Hun var svært dyktig til å veve. Etter krigen flyttet hun til Oslo, hvor hun giftet seg, forteller Lillian.

Lillian var som mange unge i 1950-årene, de ville ut i verden, i hvert fall sørover. Først begynte hun på realskolen, så tok hun husmorskole i Kjøllefjord før hun reiste til Stavanger.

Der arbeidet hun som hushjelp og som assistent ved barneavdelingen på Rogaland sykehus.

I Stavanger traff hun en høy og kjekk mann, Kjell Warhuus fra Drammen og giftet seg med han. De fikk 5 barn i ganske rask rekkefølge, men det stoppet ikke Lillian fra å ta utdanning. Hun flyttet med Kjell til Volda og fikk som 39-åring utdanning som hjelpepleier.

Den hvite pesten

Tuberkulose, også kalt den hvite pest eller tæring, var en svøpe i Norge og i Finnmark langt ut i forrige århundre. Tæring var et betegnende uttrykk, slik mennesker opplevde sykdommen. Foreldre så sine barn tæres bort i feber og slapphet. Ungdom ble innlagt på sanatorium og mange døde før de var fylt tjue. Hele familier ble utradert fordi lungetuberkulosen var så smittsom og medikamentell behandling fantes ikke. På kjøkkenet hang vannøsa som alle drakk av. Man kjente ikke til hvordan smitten bredte seg. Senere kom opplysning om at bakteriene ble spredt gjennom at man pustet inn dråpesmitten. Derfor ble også angsten stor og førte ofte til stigmatisering når noen ble

rammet av tuberkulose. Virkelig effektiv behandling fantes ikke før medisinene kom i 1940-årene.

Mor til Lillian, Hildur var Kjøllefjord-jente, født i 1914 som datter av Kristine og Ulrik Hansen. Kristine var Ulriks første kone. De fikk to barn sammen, Hildur og Edmund. Ulrik hadde i tillegg en datter, Margitt som han fikk før han giftet seg.

Det ble en dramatisk opplevelse for Hildur som bare var 5 år, da moren døde av tuberkulose. Hun ble fortalt av de voksne at moren sov, mens barna ute i gaten fortalte henne sannheten. Tre måneder etter dør så broren av samme sykdom. Selv opplevde Hildur å miste tre små barn, to jenter før Lillian ble født, og lille Einar senere. Alt dette kom til å prege Hildurs helse resten av livet.

Faren til Hildur, Ulrik Hansen etablerte seg på nytt med Agnes og fikk et godt liv i Kjøllefjord. De fikk barna Henry, Lilli og Edna. Også Ulrik hadde en smertelig barndom bak seg. Familien bodde i Torskefjord. Da foreldrene rodde til Lebesby for å døpe lillebroren Levi Læstadius, gikk det galt. Gutten var oppkalt etter den store og avholdte læstadianske presten. På hjemvei ble de overrasket av en skypumpe, båten veltet og flere druknet, og både foreldrene og lillebroren til Ulrik var blant de som omkom.

Sterke kvinner

Dyffjord med sine femti innbyggere er i dag et av de beste småfiskeværerne i Finnmark, kan man lese på Lebesby kommunes hjemmesider. For 100 år siden kunne det også være et yrende liv på fiskebrukene i sesongen enkelte år. I

bladet Skråblikk, desember 1999, står det en artikkel: Utdrag fra medisinalberetningen fra Lebesby 1897-1928. Fra året 1910 kan man lese følgende, sitat: *Fisken slo godt til, saa folk fikk adskillig penger under hænder, og de som ikke hadde kunnet klare sine skatter paa flere aar, blev sat i stand til at utrede dem, og til like betale anden gjæld. De økonomiske forhold i bygden bedredes saaledes betydelig.* To år før, fortelles det at vårfisken slo noenlunde til, men på grunn av lave priser ble lottene ubetydelige. Det var ikke lett i de dager å skulle planlegge en økonomisk framtid, når en var avhengig av fiskeriene og tilgang og priser var så lite forutsigbare. Når så sur nordavind på forsommeren samme år tørket ut jorda slik at gressveksten ble hemmet, måtte folk slakte ned buskap. I tillegg ble sommerfisken dårlig, slik at de ikke fikk skaffet seg mel, som da resulterte i sult både for folk og dyr.

Det var året etter, i 1909 at Karl (ble bare kalt Kalle) Gjertsen ble født i Dyffjord, av ei mor som kun var 16 år da hun fødte han. Mora, Mathilde Bertine Hansine Gjertsen var ei sterk og flott dobbeltarbeidende kvinne. Hun fikk mange barn, sleit hardt, rodde fiske alene og leverte den i Dyffjord. Hennes mann ble tidlig syk og sengeliggende i mange år før han døde.

Av alle søsknene var det Kalle Gjertsen og broren Adolf som ble boende i Kjøllefjord. Adolf giftet seg med Ingvalda og fikk to barn, Astrid og Idar. Kalle var en høy og røslig kar med kraftig krøllet hårmanke. Han hadde et godt hode og tok kystskipper skolen under krigen, mens familien var evakuert til Trondenes. Han drev med fiske det meste av sitt liv. I Kjøllefjord hadde han egen båt. Dessverre var det dårlige tider og båten måtte gå til tvangsauksjon. Fiskerne i Kjøllefjord ville støtte Kalle, som

Fra venstre: Edna Hansen og Lilli Hansen, med faren Ulrik Hansen mellom seg, Ole Tennvassås og Henry Hansen, sønn av Ulrik Hansen. Bak: Ukjent. Kjøllefjord 1948/49.

I bryllup. Fra venstre Prathiba Warhuus, som er Lillian og Kjells svigerdatter, Lillian og hennes mann Kjell Warhuus. Stående bak: Synnøve Koll-Hansen, barnebarn. Stavanger 2006.

Selfangsskutene holdt sammen i de risikofylte områdene. Endelig åpner en råk seg og MS "Polhavet" og en annen skute finner vei ut av skruisen. Vestisen 1955.

var en respektert mann. De ba han selv om å by på båten, da ville de forsøke å hjelpe han. Men denne skjebnen tok hardt på Kalle, så han valgte i stedet å reise sørover til Mørkekysten. Der fikk han hyre på MS "Polhavet" som dro til Vestisen etter sel.

Modige menn

Vestisen, er navnet på drivisområdet utenfor Øst-Grønland og mellom Island og Svalbard. Et område som Norge har ansvar for. Det er et viktig selfangstfelt, særlig området rundt Jan Mayen hvor grønlandssel og klappmyss yngler i stort antall i mars-april. Fangsten utgjorde i årene

1930-1939 hele 824.234 dyr. Det deltok fra 32 til 61 norske skuter pr. år i denne fangsten. Fangstfeltet var risikofylt. Det var ustabile værforhold med kraftige stormer, hyppig tåke med snøbyger og fra det ubebodde Øst-Grønland kunne man, om ulykken var ute, ikke forvente å bli reddet. I 1952 forliste 5 skuter med 79 mann ombord. De forsvant sporløst og 98 barn mistet sin far. Tre av skutene var fra Tromsø, to fra Møre. Det var orkan i området, meldte en større båt "Arild", som klarte seg så vidt. (Norsk polarhistorie)

Selfangsten har siden den gang ikke gått i selfangernes favør. Kvotene er blitt atskillig mye mindre. I 1990 ble det tatt ca 2500 klappmyss i Vestisen. I dag er det flest selfangere i Troms fylke, men selfangsten er på hell. I 2008 var det kun en båt på fangst i Vestisen.

Kalle Gjertsen likte å drive selfangst selv om han syntes det var vanskelig å avlive selunger, det måtte skje fort og mest mulig humant, da klarte han det. Det var et tøft arbeid på mange måter. Det kunne være stor fare for skuta å bli skrudd ned av ismassene. Sjøsprøyt frøs til is på rekka,

Kalle Gjertsen på selfangst. Her holdt MS "Polhavet" på å bli skrudd ned av farlig drivis. Situasjonen var prekær. De får unnsetning av Flyvåpenets redningstjeneste. Vestisen 1955.

dekk og vaiere som holdt mast og rigg. Isen måtte hugges vekk og det var et hardt og nødvendig arbeid for å hindre nedising og ubalanse i skuta. En gang måtte Flyvåpenets redningstjeneste rykke ut med helikopter og stå stand by på isen i tilfelle det gikk galt.

Også isfjell var en farlig nabo i de kalde strøkene langt mot nord og langt fra hjelp. De drev ikke isbjørnjakt, men det hendte at bjørnene ble for nærgående og måtte avlives.

Da Kalle var en mann i 50-årene og fortsatt frisk og sterk, reiste han til Grønland på torskefiske. Mørebatene som drev fiske holdt sammen av sikkerhetshensyn. Men under en orkan mistet båtene hverandre ut av syne, enhver måtte klare seg selv. Båten Kalle var på holdt på å bli brutt ned av de voldsomme bølgene, rutene ble knust og alt på dekk forsvant i fokket. Men Kalle fnyste av å ville kalle opplevelsene dramatiske. – Vi overlevde jo, var hans avfeieende svar når han fikk slike spørsmål. Kalle Gjertsen, en ekte sjøulk, døde 81 år gammel i Volda i 1990.

Takk til Lillian

Siden Lillian Warhuus bor i Volda og jeg i Oslo må kommunikasjonen foregå blant annet på telefonen. Vår lengste samtale varer i to timer. Da er jeg utslitt, men ikke Lillian, energien er på topp. Reise liker hun også. I blant tar hun og mannen Kjell campingvogna på slep og drar til Finnmark og Kjøllefjord på ferie. Jeg sier takk og ønsker god tur til dette trivelige mennesket som ikke lar seg stoppe på tross av alskens sykdommer. Det bør gi mot til enhver på vei inn i alderdommens noe skumle og usikre tilværelse. Det kan bli triveligere enn du tror.

Margitt Hansen i rullestol. Barna likte henne fordi hun var så blid. Gudrun Olsen holder Aila Myrvoll på armen. Ved siden av står Kaia Johnsen. På fanget til Margitt sitter Edna Hansen. Lilli Hansen, søsteren til Edna står ved siden av. Kjøllefjord ca 1935

Mye energi og stor kreativitet

Alle UKM deltakerne samlet før forestilling. (foto: Toril Svendsen)

AV LINDA PERSEN

Både i forkant og under selve forestillingen viste de unge stor kreativitet da UKM ble avvirket den 18.februar. Årets UKM fylte nesten hele kinoen på onsdag i Kjøllefjord. En av de gode hjelperne, Kristoffer Rasmussen (16) åpnet showet utkledd som gammel dame, og ble like etter kastet ut av alle deltakerne som overtok scenen med energisk dansing før selve UKM startet.

Kreativt

Borte var den tradisjonelle konferansieren og istedet fikk publikum se videopresentasjoner av alle deltakerne. Her hadde ungdommen vært kreative og alt fra sang i bøttekottet, baklengs biljardspilling, ekstremt hurtig dansing og snøballkrig dukket frem på skjermen for hvert nummer. Caroline Simonsen (12) og Karina Fredagsvik (11) åpnet med flott dans og senere med et sangnummer. De var med for første gang, og syntes det var kjempemoro å stå på scenen.

Den andre dansegruppa i år var Pysj, som består av Maryanne Bech Klemmetsen (12), Maiken Berg (11), Karoline Lyngedal (11) og Martine Persen (11). Disse jentene danser

hele året og når de opptrer er det iført pysj. De imponerte publikum med pyramider, rytme og formasjoner.

Aktivt musikkmiljø

Kjøllefjord har et spesielt aktivt musikkmiljø blant annet gjennom kulturskolen, og dette fikk publikum se denne kvelden. Duoen Anna Bygjordet (15) og Stian Esp (15) fremførte sin egen sang Roses som nok ga mange i salen gåsehud. Marie Stenersen (13) på vokal og Elise Siayor (14) på gitar ga publikum en fin opplevelse med sangen Stop and Stare, nydelig samspill. En ikke helt frisk Marie fikk hjelp av Maiken Gartland (14) i et annet musikknummer, hvor Maiken sporty stilte opp som vokalist. Mer musikk fikk vi fra duoen Twins, som består av Maryanne og Martine fra dansegruppa Pysj. De viste oss et originalt nummer som inneholdt både dans og sang.

Tøft

Original og tøft var også Hanna Kaarby (10) som viste sitt scenetalent med det dramatiserte diktet "Min mamma e best", som handlet om hvor mye vi voksne maser, og her var det nok mange foreldre som følte seg truffet.

Videoen "Vældi lokalt nytt" ga publikum en humoristisk

nyhetssending hvor man fikk se at kreativiteten har fått fritt spillerom. Vi nevner blant annet VM i flaskeløp, bananran og værmelding utendørs iført en meget lettkledd John Dela Siayor (17). I alt tolv ungdommer laget denne filmen ei helg på ungdomsklubben.

Kunstutstillingen var beskjeden i omfang i år, men fem deltakere bidro med flotte bilder: Hanna Kaarby (10), Ina Nilsen (14), Ina Akselsen (15), May Britt Karlstad (15) og Katrine Hoff Nilsen (15). Disse fikk også vist sine bilder på skjermen under forestillingen.

Ungdommen er flinke å hjelpe til under arrangement som dette, men spesielt Mathias Elvestad (16) og Robin Persen (14) må nevnes for at de har stått på med mange oppgaver både før og under UKM.

Juryen bestod av Maren Elvestad, Lise Rasmussen, Stein Joakim Bech og Christoffer Hansen. De sendte videre Elise Siayor og Marie Stenersen med Stop and Stare, Anna Bygjordet og Stian Esp med Roses, Hanna Kaarby med "Min mamma e best", videoen "Vældi lokalt nytt", Twins og dansegruppa Pysj. Ina Nilsen, Katrine Hoff Nilsen og Hanna Kaarby kom videre med sine bilder og er klare for fylkesmønstringa i Honningsvåg i april. Vi gleder oss!

Minneord

Harald Barbala, 17. juni 1940 – 19. desember 2008
(foto Alf Helge Jensen)

Harald har lagt ned pennen

Rett før jul mottok vi det triste budskapet at en av våre medarbeidere var gått bort i en alder av 68. Etter mange års kamp mot sykdom, måtte Harald Barbala gi tapt for kreften.

Harald som var født og oppvokst i Friarfjord, var en viktig medarbeider for Norsktoppen. Han hadde ansvaret for mye av det historiske stoffet i magasinet. Harald var nemlig en unik kilde og en stor kapasitet på historisk materiale for indre del av kommunen. De siste årene brukte han mye tid på lokalhistorie som var en av hans kjæreste hobbyer. Det delte han gladelig med alle interesserte både igjennom skriftlig og praktisk arbeid.

De siste årene gjorde Harald et formidabelt arbeid rundt den historiske utstillingen på Lebesby bygdetun. Harald Barbala forfattet også historiske bøker og småskrifter. Blant annet ga han ut en historiebok om Lebesby kirke for et par år siden. Han hadde også laget en samling av ord og uttrykk fra området rundt Laksefjord – som vil bli tatt med i den store norske ordboken som er under utarbeidelse.

Før han flyttet til Lebesby – hvor han bodde de siste årene, hadde han bak seg et yrkesaktivt liv i bilbransjen i Lakselv. Allerede her startet han sitt historiske engasjement, og skaffet seg kontakter og venner langt utover sitt nærområde. Det vil derfor bli et stort tomrom etter Harald.

Våre tanker går til hans nærmeste og vi lyser fred over hans minne.

øystein og per

Spreke jenter:

Gerd Eilin Øien, Kari Krogh og Mari Øien har tatt mål av seg å gå Svalbard på langs.